

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 567

Konya Milletvekili Haydar Koyuncu ve 12 Arkadaşının, 18.3.1924 Tarih ve 442 Sayılı Köy Kanununa 5 Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Tarım, Orman ve Köyleri Komisyonları Raporları (2/403)

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anavatan Partisi

Grup Başkanlığı

Sayı : 11-87/99

Tarih : 17.2.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

18 Mart 1340 (1924) Tarih ve 442 sayılı Köy Kanununa 5 ek madde eklenmesi hakkındaki teklif gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Haydar Koyuncu
Konya

Abdurrahman Bozkır
Konya

Akın Gönen
Niğde

Kadir Demir
Konya

Ertuğrul Gökğün
Aydın

Altınok Esen
Konya

Mustafa Balçılar
Eskişehir

Hayrettin Elmas
İstanbul

Haydar Özalp
Niğde

Saffet Sert
Konya

M. Kemal Toğay
Isparta

Naci Taşel
Elazığ

Ahmet Ekici
Kütahya

GEREKÇE

Köy ve köylü sorunları memleketimizin en önemli sosyal ve ekonomik meselelerinin başında gelmektedir. Nüfusun büyük bir çoğunluğu köyde yaşamakta, bu durum ise meselenin önemini artırmakta, boyutunu büyütmektedir. Meselenin genişliği yanında karmaşık oluşu ayrı bir özellik taşımaktadır. Kısacası köyün ve köy insanının içinde bulunduğu şartlar, şehir insanının içinde bulunduğu şartlardan çok daha çetindir.

Köy ile şehir arasındaki hayat tarzında görülen köy ve köylü aleyhine tecelli eden fark ile kamu hizmetlerinde görülen uçurum meselenin biran önce çözümlenmesini ve acil tedbir alınmasını zarurî kılmaktadır. Asrın sonuna yaklaştığımız bir dönemde, asrın nimetlerinin hâlâ köye götürülemediği olması ve bu nimetlerden yararlanma imkânının da yaratılamaması ülkemiz için zaaf unsurudur.

Köyün toplum şartlarının iyileştirilmesi ve köylünün daha iyi bir hayat seviyesine yükseltilmesi yönünde bir takım çalışmalar her dönemde yapılmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra köy ve köylü meselesi toplumun en çok ilgilendiği ve gündemden hiç düşürmediği konuların başında gelir. Özellikle Atatürk'ün köy ve köylü

meselesine verdiği önem ve gösterdiği yakın ilgi, bu hususta bir takım politikaların geliştirilmesine ve zamanın hükümetlerinin bunları uygulamak için büyük gayret sarfetmesine sebep teşkil etmiştir. «Köylü Milletini Efendisidir.» sözü ve daha başka nutuklarında söylediği diğer sözleri dönemin sloganı haline gelmiştir.

Köyün meselelerine çözüm bulabilmek için 18 Mart 1924 tarihinde 442 sayılı Köy Kanunu çıkarılmıştır. Bu Kanun o tarihten beri yürürlüktedir. Köy kanunu ile köye yeni bir düzen ve köy hizmetlerine yeni bir ortam getirilmek istenmiştir. Ancak ülkemizin idarî, siyasi, sosyal ve ekonomik hayatında meydana gelen değişme ve gelişmeler, köyün yapısı üzerinde etkiler yapmıştır. Bu nedenlerle köy kanunu günün şartları içinde ihtiyacı karşılayamaz duruma gelmiştir. Muhtelif tarihlerde hazırlanan tasarılar kadük olarak kalmış veya taslak olmaktan başka bir hüviyet kazanamamıştır.

Planlı dönemde köy ve köylü meselesi yeni bir boyut kazanmıştır. İlk önce köy ve köylü sorunlarının millî kalkınma stratejisi içindeki yerine oturtulma imkânına kavuşturulmuştur. Kalkınmanın sağlayacağı yararlarından köy ve köylünün nasıl daha iyi yararlandırılması sorusu bu dönemde ortaya atılmıştır. Böylece köylünün kalkındırılması ve köyün gelişmesinin millî kalkınma çerçevesinde düşünülmesi gereği de anlaşılmıştır. Kalkınma planları ve diğer resmî dokümanlarda köy ve köylünün meselelerinin çözümü için bir takım politikalar da tespit edilerek yürürlüğe konulmuştur.

Köyün bugün içinde bulunduğu şartların yarattığı meselelerin arasında önemli olanlardan bir tanesi de, köy yerleşim yerlerinin tayin ve tespit edilmemiş olmasından dolayı ortaya çıkan durumdur. Köyde, şehirde olduğu gibi imar planları yapılarak yerleşim alanları tespit edilmemiştir. Bu durumdan dolayı köylü, dilettiği alanı iskân sahası olarak kullanmaktadır. Diğer taraftan pek çok köyümüzde ise durum bundan farklıdır. Köyün etrafını kuşatan mer'a arazisi, mer'a olarak kullanılmamasına rağmen, statüsünden dolayı iskân sahası olarak istifade edilmediği içindir ki köylü evini, ahırını ve samanlığını yapabilmek için yer aramakta köyünden mecburen koparak çiftçilik yaptığı tarlasını iskân yeri olarak kullanmak zorunda kalmaktadır. Veya köyünde kalarak ahırını hayvanı ile paylaşmaktadır. Diğer taraftan artan nüfus, yeni yerleşim yeri ihtiyacını da beraberinde getirmektedir.

Köy nüfusunun toplam nüfus içindeki oranında düşme gözlenmektedir. Şehir nüfusu artmakta, köy nüfusu ise azalmaktadır. 1985 nüfus sayımına göre şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki payı ilk defa % 50'lerin üstüne doğru tırmanarak % 50,6'ya yükselirken, köy nüfusuda % 50'lerin altına inerek % 46,9'a düşmüştür. Köy nüfusunda gözlenen düşme gerçekte köyde barınan nüfusu azaltmamış, aksine köyde barınan nüfusta artış olmuştur. Hatta bazı bölgelerimizde oranı düşük olmakla beraber az da olsa köye geri dönüş-göç bile başlamıştır.

Her iki hadisede köylerimizin gelişmesini ve büyümesini önlemekte yeni yeni yerleşim birimlerinin meydana gelmesine sebep olmaktadır. Veya köyden şehre göçü teşvik etmektedir.

Bu şartlar altında bulunan köylerimizin gelişmesi, büyümesi ve modern bir hüviyet kazanması için bir takım tezler ileri sürülmektedir. Bunlar arasında köy iskân sahaslarının tespit ve tayin edilmek suretiyle köye yeni yerleşim yerlerinin planlı bir şekilde kazandırılmasını, köye imar planı kavramının sokulmasını savunan tez, diğerlerine göre daha çok taraftar toplamaktadır. Bu tez sahiplerine göre köyün çevresinde bulunan, mer'a, harman ve pazar yeri, yol ve seyrenğâh gibi köy orta malı ile devletin hüküm ve durumunda olan yerler, tasarrufu altında bulunan veya Hazinesinin özel mülkiyetinde olan yerler, vasıf değişikliğine uğrayarak yerleşime açılmalı ve bu yerleri de içine alacak şekilde hazırlanan köy imar planları uygulamaya konulmalıdır. Köy imar planlarının dışında kalan sahalara, devamlı oturmak amacıyla iskâna açılmamalıdır. Iskân sahasının dışında inşaa edilecek yapılar da yıkılmalıdır.

Bu tezin, idare tarafından da benimsendiği gözlenmektedir. Nitekim İçişleri Bakanlığı tarafından 1956 yılında hazırlanan köy kanunu tasarısına, bu görüş doğrultusunda hükümler konulmuştur. Daha sonra hazırlanan tasarılar da aynı görüşe yer verilmiştir. Fakat tasarılar kanunlaşma şansına kavuşamamıştır.

Köydeki imar hizmetlerinin tanzimi ile ilgili olarak çeşitli kanunlara hükümler konulmuştur. Fakat bu hükümler köyün değişen ve gelişen sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Özellikle köy yerleşim yerlerinin tanzimi ile ilgili hükümlere kanunlarda yer verilmemiş olması, köyün ve köylünün problemlerini daha çok artırmıştır.

Hazırlanan teklif, bu konudaki ihtiyaçları karşılayacak niteliktedir :

1. Teklif köy iskân sahalalarının tespit ve tayin işinin, her köy için yapılması mecburi olan bir iş olarak düşünülmemiştir. Valinin veya kaymakamın ihtiyaç göstermesine veya muhtarın talebine bırakılmıştır. Bu şekilde yapılan düzenleme ile elde mevcut kit kaynakların dağıtılmadan ihtiyaç içinde bulunan köylerimize tahsis edilmesi amaçlanmıştır.

Köy iskân sahasının tespit ve tayini, ilde bu işle görevli bulunan teknik dairelerin teknik elemanları arasından vali veya kaymakam tarafından oluşturulacak bir komisyona bırakılmıştır. Komisyonun başkanlığına ilde valinin en yakın mesai arkadaşı durumunda bulunan vali muavinlerinden en kıdemlisi getirilmiştir. İlçelerde ise bu komisyona kaymakam başkanlık edecektir. Bu şekilde komisyonun daha düzenli ve etkin çalışabileceği düşünülmüştür.

Muhtara, yapılan işe karşı vilâyet nezdinde itiraz etme hakkı tanınmıştır. Böylece köyün ve köylünün hukuku da korunmak istenmiştir.

Komisyonun kararlarından ve yaptığı işlerden dolayı menfaati haleldar olanların müracaat ve dava hakları tabii olarak vardır.

2. Köy hudutları içinde bulunan mer'a durumundaki araziler boş oldukları ve mer'a vasfını da tamamen kaybettikleri halde, daha önce mer'a olarak tavsif edildikleri için vasıf değişikliği yapılmadan herhangi bir amaç doğrultusunda maalesef kullanılamamaktadır. Çünkü hukuk sistemimiz içinde mer'a arazileri bir dokunulmazlık kazanmıştır. Arazi Kanunnamesi yürürlükten kalktıktan sonra mer'alar hakkında özel bir kanun çıkarılamamış, dolayısıyla mer'a hukuku mahkeme içtihatları ile tanzim edilmeye çalışılmıştır. Bu gün mer'a olarak kabul edilen araziler, üzerinde ot bitmese, hayvan otlamasa bile hukuk açısından mer'a olarak kabul edilmeye devam etmektedir.

Teklif yeni bir imkân getirmiştir. Köy yerleşim alanı içinde kalan mer'a arazileri kendiliğinden vasıf değiştirerek mer'alıktan kurtulmaktadır. Böylece yapılacak imar planları ile bu arazilerin istenilen amaç doğrultusunda kullanılması mümkün olmuştur.

Daha önce boş olduğu halde hiç bir şekilde istifade edilemeyen bu araziler, tasarının getirdiği imkânlarla artık köylerimizin veya köylülerimizin ihtiyaçlarında kullanabilecekleri arazi haline getirilmiştir.

3. Köy İmar Planlarının hazırlanması, teklif ile teşvik edilmiştir. Çeşitli kanunlarımızda yer almasına rağmen bu güne kadar hazırlanarak yürürlüğe konulmayan Köy İmar Planlarının yapımı ve uygulanması açısından dolayı da olsa Köy organlarının desteği sağlanmıştır.

Yerleşim yerine ihtiyacı olan köy, bundan böyle Vilâyete başvurarak iskân sahasının biran önce tespit ve tayin edilmesini isteyecektir. Bu arada iskân sahası olarak ayrılan yerden istifade edebilmek içinde imar planının hazırlanması yönünde çaba sarfedecektir. Aksi halde köy iskân sahasının tespit ve tayin edilmesinin bir yararı olmayacaktır.

Köy imar planının yürürlüğe girmesi köye yeni malî kaynak da getirecektir. Malî kaynağı ihtiyacı olan köy yönetimi, iskân sahası içinde kalan yerleri satabilmek ve bu yoldan gelir elde edebilmek için köyün imar planının biran önce hazırlanarak yürürlüğe konulması bakımından büyük gayret de sarf edecektir.

4. Köy iskân sahası olarak tespit ve tayin edilen alanların dışında kalan yerlerde çiftçilik işleri hariç devamlı oturmak amacıyla iskâna müsait inşaat yapılması tasarımı ile yasaklanmıştır. Yasağa rağmen, yapılacak inşaatların da yıkılacağı açık hükme bağlanmıştır. Bundan böyle iskân sahalalarının dışında devamlı oturmak amacıyla ev yapılamayacak, buna karşılık çiftlik tesisleri ile diğer tesisler inşa edilebilecektir.

Teklif getirdiği bu yasaklayıcı hükümle köylerin parçalanmasını önlemek istemiştir. Bugün memleketimizde 35 057 muhtarlık, 86 149 kırsal yerleşme merkezi mevcuttur. Bu kadar çok sayıda yerleşme biriminin olduğu memleketimizde, bu yerlere hizmetin götürülmesinde bir çok sorunla karşılaşmaktadır. Küçük yerleşme birimlerinin çokluğu ve dağınıklığı bu yerlere götürülen hizmet ve yatırımların maliyetini büyük ölçüde artırmakta ve bunlar arasında koordinasyonun sağlanmasını da son derece güçleştirmektedir. Bu olumsuz durum sebebiyle köylerimizde beklenen gelişmede hiç bir zaman gerçekleşmemektedir.

5. Teklif ile yapılan düzenleme Millî Güvenlik politikalarımızda uygundur. Teklif kanunlaştığı takdirde yıllardır tasarlanan fakat bir türlü gerçekleştirilmeyen proje nihayet tahakkuk edecektir. Senelerdir sıkıntı çeken, evi ihtiyacı karşılamadığı için ahırını hayvanı ile paylaşan köylümüzün nihayet bu çilesi de bite-

cektir. Köyünde ev yapılabilecek nitelikte bomboş duran arazi olduğu halde, evladına ev yapabilmek büyüyen kız çocuğuna bir oda inşa ederek verebilmek için çırpınan köylünün, ıstırabı da sona erecektir. Köylünün yüzü gülecek, yaşama tarzına bir rahatlık gelecektir.

Senelerdir, köylümüz, köyünde boş arazi olduğu halde, burada evini ahırını ve samanlığı inşaa edememiştir. Bu yüzden mecburen köyünden kopmuş, ıssız yerde, dağın başında veya ovanın ortasında kendisine yurt kurmuştur. Bundan dolayı köylerimizde her yıl yerleşim yeri artmıştır. Yerleşim yerleri belli edilmendiğinden veya boş duran bu yerler yerleşime açılmadığından köylerimizin dağılıp küçülmelerini önleyici tedbirler de alınamamıştır.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu
Esas No. : 2/403
Karar No. : 6

1.5.1987.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Komisyonumuza havale buyurulan Konya Milletvekili Haydar Koyuncu ve 12 arkadaşının; 18.3.1924 Tarih ve 442 sayılı Köy Kanununa 5 - Ek Madde Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi Komisyonumuzun 15.4.1987 tarihli toplantısında, Bayındırlık, Tarım, Orman ve Köyleri, İçişleri, Adalet, Maliye bakanlıkları temsilcileri ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürünün iştirakiyle görüşülüp incelenmiş ve tümü üzerinde yapılan görüşmelerden sonra teklifin bir alt komisyona havalesi kararlaştırılmış, bu defa Komisyonumuzun 30.4.1987 günü toplantısında alt komisyonun hazırlamış olduğu metin üzerinde müzakerelere devam olunmuştur.

Bilindiği üzere, köyün bugün içinde bulunduğu şartların yarattığı meselelerin arasında önemli olanlardan bir tanesi de köy yerleşim yerlerinin tayin ve tespit edilmemiş olmasından dolayı ortaya bazı sorunların çıktığı, bu sorunların hafifletilmesi bakımından köyün çevresinde bulunan mera, harman, pazar yeri, yol ve sey-rangâh gibi köy orta malı ile devletin tasarrufu altında bulunan yerlerin yerleşime açılması ve köy imar planlarının dışında kalan sahaların devamlı oturmak amacıyla iskâna açılarak buna benzer hizmetlerin köylümüze rahatlık getireceği düşünülmüş ve köyden kente akının da bu şekilde önlenmiş olacağı kanaatine varılmıştır.

Teklifin çerçeve birinci maddesiyle 18.3.1924 tarih ve 422 sayılı Köy Kanununa 5 - Ek Madde ilavesi öngörülmüş ise de, Alt Komisyon kanun kapsamı dışında tutulması gereken köy yerleşim birimleri ile, teklif maddelerindeki yapılacak işlerin yönetmelikle düzenleneceğine dair bir hüküm mevcut olmaması nedeniyle teklife iki yeni madde ilave etmiş ve madde sayısı 5'den 7'ye çıkarılmış ve komisyon müzakerelerinde bu görüş benimsenerek kabul edilmiştir.

Meri Köy Kanununda 10 adet Ek Maddenin bulunması nedeniyle mezkûr teklifle eklenmek istenen ek maddelerin bu sıraya göre teselsül ettirilerek madde numaraları bu esasa göre düzenlenmiş ve yapılan değişikliklerle kabul edilmiştir.

İş bu raporumuz Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Behiç Sadi Abbasoğlu
İstanbul

Sözcü
Hayrettin Elmas
İstanbul

Üye
Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum
Muhalefet şerhüm ekli

Üye
Münir Sevinç
Eskişehir
Karşı oluş yazım eklidir.

Üye
B. Doğancañ Akyürek
İstanbul

Üye
Mehmet Kafkaslıgil
İstanbul
İmzada bulunamadı.

Üye
Ahmet Büyükuğur
Kütahya

Üye
İşlay Saygın
İzmir

Üye
Halis Soylu
Kars

Üye
Mustafa Batgün
Kocaeli

KARŞI OY GEREKÇESİ

Kanunda eksikliklerin genel kurulda tamamlanması amacı ile karşıyım.

Münir Sevinç
Eskişehir

Yasa teklifinin Komisyona getiriliş nedenine, Komisyonda görüşme şekline ve bunun iktidar tarafından kullanılacağı şekline karşı olduğumu ve muhalefet yasa tekliflerine gösterilmeyen hassasiyet ve ilgisizlik nedeniyle karşıyım.

Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum

Tarım - Orman ve Köyleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım - Orman ve Köyleri

Komisyonu

Esas No. 2/403

Karar No. : 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Konya Milletvekili Haydar Koyuncu ve 12 Arkadaşının; 18.3.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununa «5 Ek Madde Eklennesi Hakkındaki Kanun Teklifi» 1.5.1987 tarihinde Komisyonumuza intikal etmiştir.

Komisyonumuzun 6.5.1987 tarihli toplantısında Tarım - Orman ve Köyleri Bakanı Hüsnü Doğan, teklif sahibi Haydar Koyuncu ve bir kısım arkadaşları, Tarım - Orman ve Köyleri, Bayındırlık İmar İskân ve İçişleri Bakanlıkları temsilcilerinin katılmaları ile teklifin tümü üzerinde görüşmeler yapılmıştır.

Komisyonumuz, köy yerleşim yerlerinin tayin ve tesbit edilmemiş olmasından dolayı ortaya bazı sorunların çıktığı ve çarpık bir köy yapılaşmasına gidildiği, böylece alt yapı götürmenin de hem çok masraflı hem de uzun zaman sarfını gerektirdiği görüşüne varmıştır.

Köy yerleşim ve gelişim alanı sınırlarının tespiti ile köy topluluğu kurmanın sosyal dayanışma ve Devletin hizmet olarak yapacağı her türlü imkânlardan köy sakinlerinin aynı derecede faydalanması temin edilmiş olacaktır.

Köy yerleşme alanının düzenlenmesi için köy muhtar ve ihtiyar meclisi kararı ve talebi üzerine valilikçe yaptırılacak köy yerleşim planı sonucu sınırlar içinde kalan hazineye ait araziler parselasyona tabi tutularak ve rayiç bedel üzerinden köyde oturup evi olmayanlara ve köy nüfusuna kayıtlı olanlara 2 000 m² yi aşmamak üzere 5 yıl için ev yapmak şartıyla verilecektir.

Bu suretle köyde yeni ev yapma imkânları doğacağı için köye bağlılık bir ölçüde teşvik edilmiş olacak ve yeni köy tipleri geliştirilecektir.

Bu planı yapacak Komisyon valilik emri ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Tarım Orman ve Köyleri Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü mahallî kuruluşlarından birer teknik eleman ve köy muhtar ve ihtiyar meclisi tarafından görevlendirilecek bir temsilciden teşekkül eder.

Meri köy kanununda 10 adet Ek Maddenin bulunması nedeniyle mezkûr teklifle eklenecek istenen Ek Maddelerin bu sıraya göre teselsül ettirilerek madde numaraları bu esasa göre düzenlenmiştir.

Komisyonumuz; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metnini esas alarak maddeleri görüşmüştür.

Teklifin Ek Madde 1'i Komisyonumuzca yeniden düzenlenerek Ek Madde 11 olarak kabul edilmiştir.

Ek Madde 12. — Kanun Teklifindeki ve Bayındırlık İmar - Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninde «Köy yerleşik ve gelişme planı» tabiri yerine daha kullanışlı olması bakımından «köy yerleşme planı» tabiri getirilmiş ve yine adı geçen planı yapacak Komisyona köy temsilcileri de dahil edilmiştir. Böylece köyü her yönü ile iyi bilen köy sakinlerine de köyün yapılaşmasında ve gelişmesinde söz ve temsil hakkı tanınmış ve Ek madde; bazı redaksiyonlara tabi tutulmak suretiyle Komisyonumuzca bu şekliyle kabul edilmiştir.

Ek Madde 13. — Köy yerleşme planına köy muhtarının itiraz edebilmesi için tanınmış 15 günlük itiraz süresi yetersiz görülmüş ve mevcut İmar Kanununa paralellik sağlanmak amacı ile bu süre Komisyonumuz-

ca 30 güne çıkartılmış, konunun uzun zaman almaması için yapılacak itirazın valilikce sonuçlandırılmasına 15 günlük süre tanınmak suretiyle Ek Madde bu son şekli ile Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Ek Madde 14. — Komisyonumuzca yeniden düzenlenerek kabul edilmiştir.

Ek Madde 15. — Komisyonumuzca redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

Ek Madde 16. — Komisyonumuzca yeniden düzenlenmiş ve bu yeni şekli ile kabul edilmiştir.

Ek Madde 17. — İlgili yönetmeliğin hazırlanması için verilen «üç» aylık süre çok görülmüş ve bu süre Komisyonumuzca «iki» aya indirilerek kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Ahmet Altıntaş	Hikmet Biçentürk	Sabri Aras
Muğla	İçel	Kars
Kâtip	Üye	Üye
Ahmet Özkan	Fatma Rezan Şahinkaya	A. Cengiz Dağyar
Çankırı	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
Ertuğrul Gökğün	Davut Abacıgil	Yılmaz Demir
Aydın	Balıkesir	Bilecik
	İmzada bulunamadı	
Üye	Üye	Üye
M. Ali Doğuşlu	Kadir Narin	Ebubekir Akay
Bingöl	Diyarbakır	Erzurum
	İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Üye	Üye	Üye
Muhittin Yıldırım	Ali Aşkın Toktaş	Abdurrahman Bozkır
Edirne	İzmir	Konya
İmzada bulunamadı		
Üye	Üye	
A. Necati Kara'a	Selim Koçaker	
Kütahya	Tokat	
İmzada bulunamadı		

KONYA MİLLETVEKİLİ HAYDAR KOYUNCU VE 12 ARKADAŞININ TEKLİFİ

18.3.1924 Tarih ve 442 Sayılı Köy Kanununa 5 Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 18.3.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununa aşağıdaki Ek Maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Köy muhtarı, köyün iskan sahasının hudutlarının tespit ve tayin edilmesini bağlı bulunduğu mülki amirinden talep edebilir.

EK MADDE 2. — Vali veya kaymakam kendiliğinden veya köy muhtarının talebi ile köyün iskan sahasının hudutlarını tespit ve tayin etmek amacıyla tapu - kadastro, köy hizmetleri ve tarım müdürlüklerinde görevli teknik elemanlar arasından seçeceği birer teknik elemandan oluşan bir komisyon kurar.

Bu komisyona ilde en kıdemli vali muavini, ilçede ise kaymakam başkanlık eder.

Komisyon, köyün hali hazır ve muhtemel gelişme durumunu dikkate almak şartı ile iskan sahasının hudutlarını tespit ve tayin ederek haritasını hazırlar veya hazırlatır.

Komisyonun kararı, köy muhtarına tebliğ edilir. Köy muhtarı, komisyon kararına karşı en geç 15 gün içinde valiliğe itiraz edebilir.

Komisyonun kararı ilde valinin, ilçede ise kaymakamın onayı ile kesinleşir, durum köy muhtarına bildirilir.

EK MADDE 3. — Komisyon kararı ile tespit ve tayin edilen iskân sahası içinde kalan Devletin hüküm ve tasarrufu altında ve Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan arazi ile yol, seyrangah, mera, harman ve pazar yeri gibi köy ortak malı durumunda olan yerler, bu vasıflarını kendiliğinden kaybederek mülki amirin talebi ile köy hükmü şahsiyeti adına tapuya tescil edilir.

**BAYINDIRLIK - İMAR - ULAŞTIRMA VE
TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**18.3.1924 Tarih ve 442 Sayılı Köy Kanununa 7 Ek
Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 18.3.1924 Tarih ve 442 sayılı Köy Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 11. — Köy muhtarı, köy ihtiyar meclisinin olumlu kararını aldıktan sonra, köy yerleşik ve gelişme alanı krokisinin yapılmasını bağlı bulunduğu mülki amirinden talep edebilir.

EK MADDE 12. — Valilikçe resen veya köy muhtarının talebi uygun bulunduğu takdirde, köy yerleşik ve gelişme alanı krokisinin yapılması için Köy Yerleşik ve Gelişme Alanı Tespit Komisyonuna gönderilir.

Köy Yerleşik ve Gelişme Alanı Tespit Komisyonu, vali yardımcısı başkanlığında Tarım Orman ve Köyişleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü mahalli kuruluşlarının birer teknik elemanından oluşur. Gerektiğinde bu komisyona ilgili diğer kuruluşlardan da uzman eleman iştirak ettirilir.

Komisyon, köyün halihazır ve gelişme durumunu dikkate alarak, konut ve genel ihtiyaçlarına göre köy yerleşik ve gelişme alanı krokisini düzenler. Bu kroki üzerinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, meri imar kanunu ve bu konudaki yönetmelik hükümlerine tabi olmaksızın, parsellerin konumunu belirleyen işleri yapar veya yaptırır. Bu kroki valilikçe tasdik edilerek kesinleştirilir ve yürürlüğe girer.

EK MADDE 13. — Komisyon kararı ve köy yerleşik ve gelişme alanı krokisi köy muhtarlığına tebliğ edilir. İtiraz edilmezse valinin onayı ile kesinleşir. Köy muhtarı köy ihtiyar meclisinin kararına dayanarak komisyon kararına karşı en geç 15 gün içinde valiyeye itiraz edebilir, itiraz valilikçe incelettirilerek karara bağlanır. Bu karar kesindir.

Kesinleşen kararlar Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı tarafından uygulanır.

**TARIM ORMAN VE KÖYİŞLERİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**18.3.1924 Tarih ve 442 Sayılı Köy Kanununa 7 Ek
Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 18.3.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 11. — Köy muhtarı, köy ihtiyar meclisinin olumlu kararını aldıktan sonra, köy yerleşme planının yapılmasını bağlı bulunduğu mülki amirinden talep edebilir. Köy yerleşme planı, köy yerleşik ve gelişme alanını ihtiva eder.

EK MADDE 12. — Valilikçe resen veya köy muhtarının talebi uygun bulunduğu takdirde, köy yerleşme planının yapılması için Köy Yerleşme Alanı Tespit Komisyonuna gönderilir.

Köy Yerleşme Alanı Tespit Komisyonu, Vali Yardımcısı başkanlığında Maliye ve Gümrük, Bayındırlık ve İskân, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlıkları ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü mahallî kuruluşlarının birer teknik elemanı ile köy temsilcisinden oluşur. Gerektiğinde bu komisyona ilgili diğer kuruluşlardan da uzman eleman iştirak ettirilir.

Komisyon, köyün halihazır ve gelişme durumu dikkate alarak, konut ve genel ihtiyaçlarına göre köy yerleşme planını düzenler. Bu plan üzerinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, meri İmar Kanunu ve bu konudaki yönetmelik hükümlerine tabi olmaksızın, parsellerin konumunu belirleyen işleri yapar veya yaptırır. Bu plan valilikçe onaylanarak kesinleştirilir ve yürürlüğe girer.

EK MADDE 13. — Komisyon kararı ve köy yerleşme planı köy muhtarlığına tebliğ edilir. İtiraz edilmezse valinin onayı ile kesinleşir. Köy muhtarı köy ihtiyar meclisinin kararına dayanarak komisyon kararına karşı en geç 30 gün içinde valiliğe itiraz edebilir, itiraz valilikçe 15 gün içinde karara bağlanır. Bu karar kesindir.

Kesinleşen kararlar Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı tarafından uygulanır.

Konya Milletvekili Haydar Koyuncu ve 12 Arkadaşının Teklifi

EK MADDE 4. — Köy hükmü şahsiyeti adına tescil edilen bu yerler köy hizmetleri müdürlüğü tarafından hazırlanacak imar planında tespit edilen amaçlara uygun olarak kullanılır.

İmar planında yerleşim alanı olarak ayrılan ve köy hükmü şahsiyeti adına tescil edilen yerler, köy ihtiyar meclisi kararı ile rayiç bedelden aşağı olmamak şartı ile öncelikle köyde bulunan mesken yapacak ihtiyaç sahiplerine açık artırma suretiyle satılabilir. Bir parsel 5.000 m² den fazla olamaz.

Satışlardan elde edilecek para, köy bütçesine gelir kaydolunur.

EK MADDE 5. — Köy iskân sahası olarak tespit ve tayin edilen yerlerin dışında kalan alanlarda, çiftlik işleri hariç, devamlı oturmak amacıyla iskâna müsait inşaat yapılamaz.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

EK MADDE 14. — Köy yerleşik ve gelişme alanı krokisinde konut alanı ve köy genel ihtiyaçlarına ayrılan yerler, devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan mer'a, yaylak, seyrangâh, yol, harman ve panayır yerleri gibi alanlar ile Hazinesinin özel mülkiyetinde olup, bir kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz mallara rastlıyorsa bu yerler valiliğin talebi ile köy tüzelkişiliği adına resen tapuya tescil edilir.

EK MADDE 15. — Köy tüzelkişiliği adına, köy yerleşik ve gelişme alanı krokisine göre en çok 2 000 m² olmak üzere tescil edilen parseller köyde devamlı ikamet eden veya köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine ihtiyar meclisi kararı ile rayiç bedel üzerinden satılır.

Satış bedeli peşin veya en çok 5 yılda ve beş eşit taksitle tahsil edilerek, o köyün imar işlerinde harcanmak üzere özel iskân fonunda toplanır.

Köy ihtiyar meclisince satılan parseller üzerine satış tarihinden itibaren en geç 5 yıl içinde bina yapılması zorunludur.

Hak sahipleri bu yerleri 10 yıl müddetle başkalarına devir ve temlik edemezler.

EK MADDE 16. — 6831 sayılı Orman, 2634 sayılı Turizmi Teşvik, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma, 1051 sayılı Kanunla değişik 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair ve 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunları kapsamı ile belediye ve mücavir alan sınırları ve çevre düzeni planları içinde kalan köy ve yerleşim birimleri bu kanun kapsamı dışındadır.

EK MADDE 17. — Komisyonun teşkili çalışma ve karar verme usul ve esasları, köy tüzelkişiliği adına yapılacak tesciller, köy yerleşik ve gelişme alanı krokisi düzenleme usul ve esasları, ihtiyaç sahiplerinde aranan vasıflar, devir yasakları, taşınmaz malların amaca uygun kullanılma esasları, rayiç bedel tayini, satış esasları ve diğer hususlar, bir yönetmelikle belirlenir.

Bu yönetmelik, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne ve ilgili kuruluşların görüşleri alınarak hazırlanır.

(Tarım Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

EK MADDE 14. — Köy yerleşme planında konut alanı ve köy genel ihtiyaçlarına ayrılan yerler, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan mera, yaylak, seyrangâh, yol, harman ve panayır yerleri gibi alanlar ve Hazinesinin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz mallar köy yerleşme planının onayı ile bu vasıflarını kendiliğinden kaybeder ve valiliğin talebi üzerine köy tüzelkişiliği adına resen tapuya tescil edilir.

EK MADDE 15. — Köy tüzelkişiliği adına, köy yerleşme planına göre en çok 2 000 m² olmak üzere tescil edilen parseller köyde ikamet eden veya köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine ihtiyar meclisi kararı ile rayiç bedel üzerinden satılır.

Satış bedeli peşin veya en çok 5 yılda ve beş eşit taksitle tahsil edilerek, o köyün imar işlerinde harcanmak üzere özel iskân fonunda toplanır.

Köy ihtiyar meclisince satılan parseller üzerine satış tarihinden itibaren en geç 5 yıl içinde bina yapılması zorunludur.

Hak sahipleri bu yerleri 10 yıl müddetle başkalarına devir ve temlik edemezler.

EK MADDE 16. — 6831 sayılı Orman, 2634 sayılı Turizmi Teşvik, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma, 1051 sayılı Kanunla değişik 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair ve 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri kanunları kapsamı ile belediye ve mücavir alan sınırları ve çevre düzeni planları içinde kalan köy ve yerleşim birimleri bu Kanun kapsamı dışındadır.

EK MADDE 17. — Komisyonun teşkili çalışma ve karar verme esasları ve usulü, köy tüzelkişiliği adına yapılacak tesciller, köy yerleşme planı düzenleme esas ve usulleri, ihtiyaç sahiplerinde aranan vasıflar, devir yasakları, taşınmaz malların amaca uygun kullanılma esasları, rayiç bedel tayini, satış esasları ve diğer hususlar, bir yönetmelikle belirlenir.

Bu yönetmelik, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne ve ilgili kuruluşların görüşleri alınarak hazırlanır.

Konya Milletvekili Haydar Koyuncu ve 12 Arkadaşının Teklifi

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Tarım Orman ve Köyşleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.